

GAZETA W. MIĘSTWA POZNAŃSKIEGO

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości.

Wiedeń, 25. Sierpnia. — Omer basza przybył dnia 22. Sierpnia do Bukarestu, gdzie go uroczystie przyjmowano, poczem odbył przegląd nad 12,000 Turków i nad wołoską milicją. Obrat rezydencją w klasztorze Kotoconoi.

Sztokholm, 22. Sierpnia. — Przypisują tu wielkie znaczenie wczoraj wieczorem odbytemu posłuchaniu nowego posła angielskiego u króla. Dochożą nas wiadomości od floty połączonej z Ledsundu dnia 21. Sierp., według których kilka okrętów wojennych popłynęło do Hangö przy wejściu na fińską zatokę. Z Bomarsundu donoszą pod dn. 21. Sierpnia, że fortecę tę mają wysadzić w powietrze i opuścić. Jenerał rossyjski Bodisko i inni oficerowie mają być odwiezieni do Francji. — Na wyspach alandzkich panuje cholera.

Berlin, d. 26. Sierpnia. — Naj. Pan raczył nadać landratowi von der Osten w Labes, powiecie Regenwalde, order orła czerwonego trzeciej klasy na pętlicy; tudzież komisarzowi policyi Lutter w Kolonii order orła czerwonego 4. klasy.

Berlin, d. 25. Sierpnia. — Prezes ministerstwa pan Manteuffel ma czekać na powrót z Petersburga pełnomocnika wojskowego rossyjskiego jenerala Benkendorfa, który ma przywieźć odpowiedź na depeszę, w której Prusy popierały żądania mocarstw zachodnich w Petersburgu i dopiero jutro wyjedzie do Puttbus z referatami do Naj. Pana, jak donosi gazeta Vossa.

(Kor. Cz.) — Stanowisko Prus w dzisiejszem sprawie wschodniej położeniu oznaczyła bliżej Kor. Pruska, która jest urzędowym organem. Miałem słusność, twierdząc, że państwa niemieckie, mianowicie Prusy, nie przyłączają się bezwzględnie do gwarancji żądanych przez państwa zachodnie, jakkolwiek gwarancje te noszą na sobie piętno umiarkowania, jakiego się po państwach tych niespodziewano. Prusy, oświadczając rzeczony dziennik, przekonane są nie mogą, aby gwarancje żądane wynikały z protokołu 9 Kwietnia, zaczem rząd pruski czuje się obowiązany, zachować względem nich takie same stanowisko, jakie zajmował względem odpowiedzi rossyjskiej, gdy ją polecał państwom zachodnim jako możebną podstawę do podjęcia nowych o pokój układów. Stanowisko Prus pozostaje więc i nadal neutralno-pośredniczem. Kor. Pruska mówi w tym samym artykule i o przyszłym stosunku Prus do Austrii, mianowicie, gdyby mocarstwo to, wchodząc bliżej w myśl żądanych przez zachód rękami, miało zamiar popierania tychże czynnie, i udział Prus w takowem chciało wyprowadzić z osnowy traktatu 20 Kwietnia. Wkładanie na Prusy takiego obowiązku wychodziłoby po za granice rzeczzonego traktatu, który aby się ewentualnemu żądaniu Austrii mogło stać zadosyć, musiały być poprzednio stosownie do żądania tego rozszerzony, co tylko przez nową umowę, a mianowicie także przez nową umowę z związkiem niemieckim, jako z trzecim niemniej interesowanym sprzymierzeńcem, stać się mogło. Pokazuje się ztąd, że w czasie czynnego przez Austryę popierania rękami zachodu, o którym prasa francuzko-angielska z tak stanowczą a zwykle bardzo mało uzasadnioną pewnością przemawia, Prusy w akeyi Austrii nie miałyby udziału. Lloyd niech poczeka, aż się zbrojne Austrii w połączeniu z zachodem wystąpienie przeciwko Rosji sprawdzi. Do tej chwili niechaj pozwoli polemicznie prorocze rozumowania swoje uważać za gadanie na wiatr. W korespondencyach Czasu wiedeńskiego czytelnik znajdzie pewniejszą podstawę, na której oprócz może opierać swoją o stanowisku Austrii. Gdyby cztery mocarstwa europejskie były względem rękami, których się domagać mają od Rosji, tak jednomyślnie usposobione, jak to prasa francuzko-angielska i większa część niemieckiej twierdzi, zapowiadana tylekroć konferencya wiedeńska dawnoby się była zebrała, aby jednomyślnie tę nowym poświadczyć protokółem i przesłać Rosji *ultimatum* Europy. Natomiast zebranie się konferencyi odracza się z dnia na dzień; pomiędzy gabinetami prowadzą się tajemne, jak się zdaje, preliminarnie względem warunków przyszłego pokoju umowy; jeżeli przyjdzie do zgody, konferencya opisze je w nowym protokółem, przyjętym już może naprzód przez Rosyę, poczem nastąpi oficjalne z państwem traktowanie. Są jednak, którzy twierdzą, że zaniechano już całkiem zebrania się konferencyi, bo państwa zachodnie, straciwszy nadzieję porozumienia się z państwami niemieckimi, postanowiły już tylko bronią dobijać się pożądanym dla siebie i dla Europy warunków pokoju, mimo a nawet i przeciw państwu niemieckim. Państwa zachodnie bardzo wiele już postanawiały; czyny wiadome są dotąd tylko po stronie bezczynnej na pozór Austrii, bo Austrii dziełem jest, że strategiczną wojną zmusiła Rosyę do od-

wrotu. Niechajże państwa zachodnie dokonają reszty, bez targowania się przed czasem o skórę niedźwiedzią.

Rocznica bitwy pod Grossbeeren, przypadając na 23 b. m., ma być znowu w tym roku uroczystie obchodzona, lecz dopiero w niedzielę d. 27, dla dania klasom niższym możności mienia w niej udziału.

Północny teatr wojny.

Znalezioną żywność w Bomarsundzie kazal jenerał Baraguay d'Hilliers rozdzielić pomiędzy biedną ludność alandzką. Pomiędzy wojskiem francuskim upowszechniła się pogłoska po zdobyciu fortecy, że wkrótce wyprawa pójdzie do Finlandyi, bądź z Szwecyą, bądź bez niej. Sądzą powszechnie, że wyspy alandzkie i Bomarsund zdobyto na rachunek szwedzki. Opowiadano także, że królowi szwedzkiemu ofiarowano oprócz wysp alandzkich wszystkie tam zdobyte armaty w liczbie 200, posiłki w wojsku i flocie, tudzież 14 mil. fr. w pierwszym miesiącu i 7 milionów fr. w każdym następnym, na przypadek, gdyby chciał wejść w sprzymierzenie z mocarstwami zachodnimi i wypowiedzieć wojnę Rossyi. W ostatnim przypadku przezimowałyby floty morcarstw zachodnich w portach szwedzkich i danoby gwarancje, któreby zasłoniły króla Oskara przed zemstą Rossyi. Na gwarancjach tych właśnie cała rzecz się zahacza.

Południowy teatr wojny.

Donoszą z Bukarestu pod dn. 14. Sierpnia, że Iskender beg czyni przygotowania do pochodu w dniu 18. Sierpnia z przednią strażą do Zylowa w kierunku Buseu, aby się połączyć z tureckim korpusem pospieszającym z Kalaraszu ku Jalomnicy. — Głoszą, że Halim basza otrzymał rozkaz z Konstantynopola, aby wezwał wszystkich Rossyan mieszkających w księstwach naddunajskich do opuszczenia ich w jak najkrótszym czasie.

Metropolita w Bukarescie odwiedził dowódcę korpusu jenerala Halima w dniu 10. Sierpnia, w towarzystwie duchowieństwa, poczem Halim odwiedził metropolitę, przyczem oświadczył życzenie, aby metropolita spał szkody poniesione w czasie pobytu Rossyan, aby zażądać za nie wygrodenia.

Według telegraficznej depeszy z Bukarestu z dnia 18. b. m. przybyły do Giurgewa parowiec „Arpad“, popłynął dalej do Silistyi. Przejazd ten „Arpada“ poczują za rekonesans dla przekonania się, o ile z wołoskiego brzegu ustąpili Rossyanie.

— Mówią, że z Multan ustąpią Rossyanie na początku Września, ale to niepodobną jest rzeczą przy tak wielkich massach wojska rossyjskiego.

— W Giurgewie pełno ruchu, a szczególnie w porcie. Wielu podróżnych, którzy dla przyjemności puścili się w drogę, a szczególnie Anglików przybyło tu na ostatnim parowcu. Po handlach pełno kupujących, a znacznie w cenach postępują, jeżeli przedmioty zamówione, będą mogły być dostarczone przed zimą.

— W Bukareszcie niepojmują dla czego Moskwa tak zwolna się cofa i mało kto wierzy w opuszczenie zupełne księstw przez Rossyan. Różne chodzą pogłoski: naprzód, że chcą bronić Seretu, a potem Prutu, najprawdopodobniej, że kupią się około Fokszan. Równie także niewiadomo, co czynią zamysłają Turcy, bo ich działania także grubą są okryte pomroką. Ta niepewność bardzo niepokoi umysły i dla tego życzą sobie, aby raz Austriacy wkroczyli i położyli koniec tej niepewności. Do obozu tureckiego pod Kolentina nadchodzą wciąż świeże wojska, ale o ich sile nikt nie wie, bo niewolno zbliżać się mieszkańcom do obozu tureckiego, a wojska nieprzeciągają przez Bukarest, tylko pod miastem.

— Rosyanie zabrali armaty milicji wołoskiej, które były użyte przy zdobywaniu Silistyi.

— Z Jass donoszą, że Rosyanie fortyfikują na kilku miejscach linię Sereth i z tego wnoszą, że na niej starać się będą utrzymać. Jak dawniej w Wołoszczyźnie, tak teraz w Multanach, ajenci rossyjscy starają się skłonić Multanczyków do podania wielkiej petycji do cara z prośbą, aby ich przyjął pod łagodne berko rossyjskie.

— W Benderze i okolicy w Bessarabii zbiera się teraz korpus rossyjski 20,000 grenadyerów, którzy nadchodzą z głębi Rosyi.

— Burze corok się powtarzające na morzu Czarnem, już zawitały. Według najnowszych sprawozdań z Warny, bardzo było morze burzliwe, co ruchom floty bardzo przeszkadzało. Na koszt rządu francuskiego przybyło 60 Polaków z Paryża do Warny, aby wejść w służbę pułku piechoty kozackiej, którą tu tworzyć mają. Książę Czartoryski podobno zawarł z nimi do tego pułku.

— Dywizya Uszakowa, która tworzyła tylną straż korpusu działającego

